

Национална агенция за професионално  
образование и обучение

Принципи за  
изграждане на СППОО  
и необходимост от  
промени





НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ  
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ  
И ОБУЧЕНИЕ

Какво е  
СППОО?

## СПИСЪК

Класификация  
Каталог  
Изчерпателност  
Последователност

## НА ПРОФЕСИИТЕ

Готвач  
Химик-оператор  
Водач на МПС  
Графичен дизайнер  
Фризьор  
Екскурзовод

## ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Професионални училища  
Училища по изкуства  
Професионални колежи

## И ОБУЧЕНИЕ

ЦПО – ЗА ВЪЗРАСТНИ  
ВАЛИДИРАНЕ  
ОБУЧЕНИЕ ПО ЧАСТ ОТ  
ПРОФЕСИЯТА

За кого е  
Списъка?



За кого  
не е?



# Списък на професиите за професионално образование и обучение

Структурни елементи

Професионална област

Професионална област

Професионално направление

Професионално направление

Професионално направление

професия

професия

професия

професия

професия

Специалност:

- .....
- .....
- .....

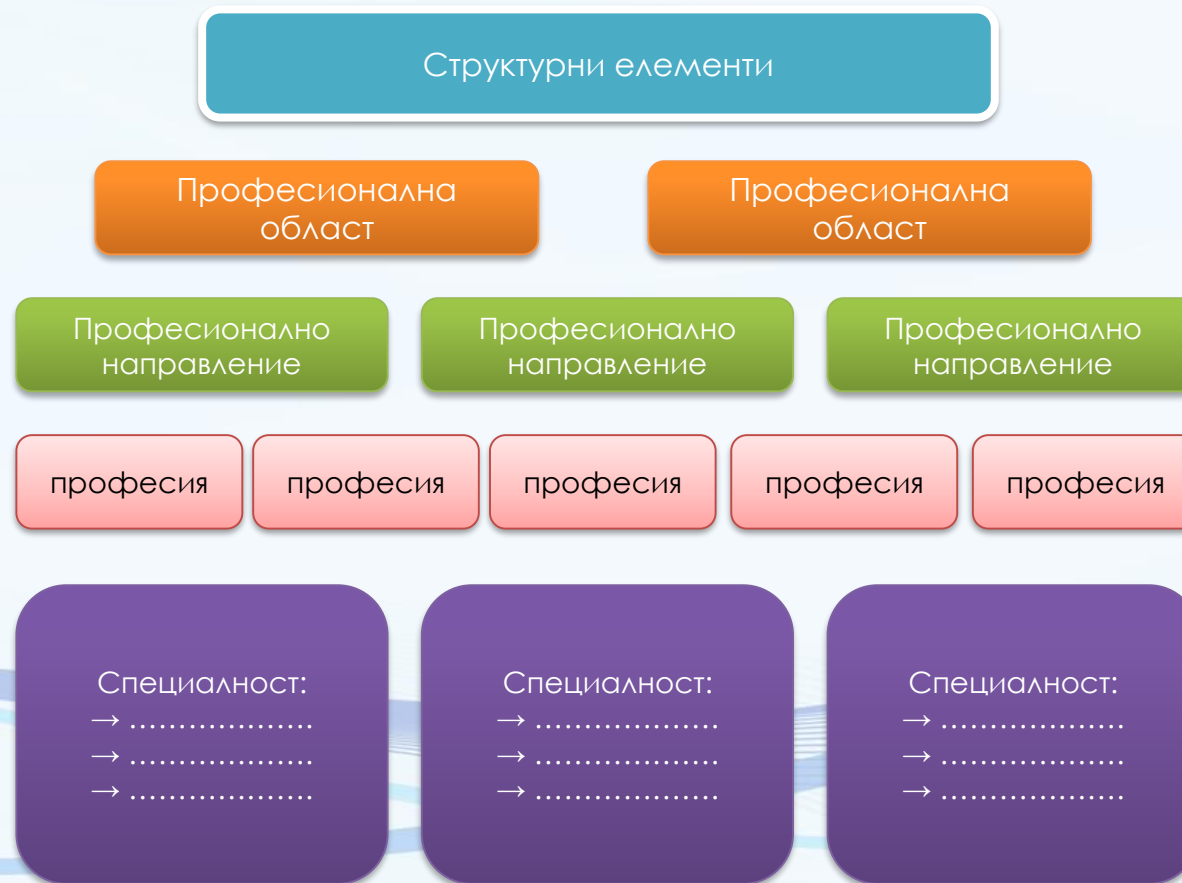
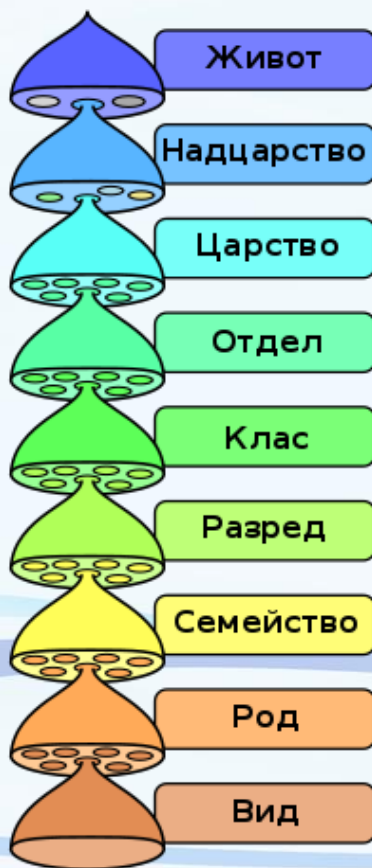
Специалност:

- .....
- .....
- .....

Специалност:

- .....
- .....
- .....

## Аналогия – прилики и разлики



## Роля и функции на СППОО



## Брой професии и специалности в СППОО

Професионални направления	47
Професии	244
Специалности:	
Първа степен	59
Втора степен	175
Трета степен	281
Четвърта степен	73
Специалности – всичко	588

"Най-хубавото нещо на ученето е, че никой не може да ти го отнеме."

Б.Б.Кинг

## СППОО – ключов инструмент в системата на ПОО

*Актуализирането на СППОО –  
необходимост от промени*

Актуализация по задание на МОН:

Цел:

Изготвяне на анализ с участието на браншови организации, професионални организации и ключови министерства с предложение за оптимизиране и осъвременяване на СППОО

Актуализация на СППОО спрямо:

- Класификацията на областите на образование и обучение, 2015 (КОО-2015)
- Международната стандартна класификация на образованието (ISCED-2013)
- Международната стандартна класификация на длъжностите (ISCO-08)
- Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011)
- Нуждата от нови умения на пазара на труда



# СППОО – ключов инструмент в системата на ПОО

*Актуализирането на СППОО –  
необходимост от промени*

нови  
професии

забравени  
професии

атрактивни  
професии

нови  
умения

защитени  
професии

ангажираност на  
работодателите

преносими  
умения

гъвкави  
пътеки

дигитални  
умения

традициите в  
България

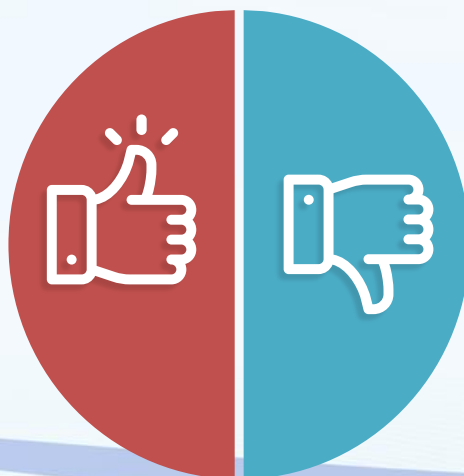
интердисциплинарни  
компетентности

Европейски  
класификации

## SWOT анализ на СППОО

### СИЛНИ СТРАНИ

- Инструменти за анализ на уменията и прогноза
- Подобряване на взаимодействията и адаптиране на професиите към нуждите на обществото и работодателите / професионалните гимназии
- Координация между организациите на работодателите, синдикатите и държавните институции (заинтересованите страни)
- Основава се на европейските класификации
- Предоставя възможности за признаване на квалификации
- Използва се в процеса на кариерно ориентиране на учениците
- Връзка между ПОО и пазара на труда
- Квалифицирани експерти в НАПОО



### СЛАБИ СТРАНИ

- Недостиг на информация
- Липса на система за прогнозиране на уменията и определяне на нуждите на бизнеса
- Има професии с различен брой специалности
- Структура на СППОО- професии с различно ниво на професионална квалификация
- Липсват секторни стратегии и институционална подкрепа
- Използва се общ подход без регионална идентификация
- Проведените анализи/проучвания на пазара на труда не са представителни

## SWOT анализ на СППОО

### ВЪЗМОЖНОСТИ

- **Съвместни кампании** за популяризиране на различните професии и възможностите
- Адаптиране на СППОО към най-новите версии на Класификацията на областите на образование и обучение, ISCED-F, ISCO, НКПД
- Допълване, **отпадане** или архивиране на професии и специалности, неактуални на пазара
- **Прегрупиране и оптимизиране** на професии и специалности в съответствие с изискванията в секторите
- Икономическо развитие, **промени в секторите**, активно участие на служителите
- Изменения в законодателството
- **Атрактивни** професии/ специалности, които отчитат нуждите на бизнеса и на обучаваните
- **По-лесна и по-достъпна** процедура за допълване на СППОО с нови професии и специалности
- Създаване и **осигуряване** на активното участие на изследователски центрове в процеса на актуализиране на СППОО
- Преглед на **нивата** на квалификация – съответствие с дискрипторите по НКР
- По-подробни дефиниции, улесняващи ползването на СППОО



### ЗАПЛАХИ

- Мнението на **обучаващите и обучаваните** не се взема предвид при актуализирането
- На пазара на труда **липсва баланс** между търсенето и предлагането
- **Липса** на интерес към професионалното обучение
- Липса на информация по отношение на възможностите **за кариерно израстване**, включително възможности, ориентирани към семейството
- Външните партньори трябва да бъдат по-отзивчиви - анализи, прогнози, обратна връзка
- Ниско ниво на **осведоменост** сред външните заинтересовани страни
- Включване на нови професии/специалности, а не актуализиране на старите
- Намиране на адекватни начини за справяне с предизвикателствата на **дигитализацията**
- Съпротива от страна на **традиционните** занаяти и професии
- Необходимост от провеждане на **широки консултации** преди вземане на решение за включване на нова професия/специалност в СППОО

## Как се добавя нова професия в СППОО?

1 стъпка

- Предложението за създаване на нова професия/специалност се внася в НАПОО

2 стъпка

- Предложението се представя в съответната Експертна комисия за обсъждане

3 стъпка

- Одобреното от ЕК предложение се внася за приемане в Управителния съвет на НАПОО

4 стъпка

- Одобреното от УС предложение се изпраща в Министерството на образованието и науката – съгласуване от МОН и издаване на заповед на министъра на образованието и науката



## Новите професии: Пресечна точка между технологиите и креативността

Хроничен  
дефицит на  
кадри

Търсене на  
технологични  
специалисти



Фокус към  
емпатията

Автоматизация,  
креативност и  
вдъхновение

Интердисциплинарни  
компетентности

Непрекъснато  
учене

## Какво предстои?

- Опростяване на правилата за Реда за СППОО
- Актуализиране на рубриката за СППОО (Блок схема, Речник на термините, Насоки към процедурата за СППОО (презентация, видео)
- Провеждане на дейности по обсъждане на професии, свързани със занаятите с НСИ и МИ
- Актуализиране на списъка по сектори
- Информационна кампания с институции, провеждащи професионално образование и обучение
- Събиране на предложения за нови професии и специалности на базата на проведеното анкетно проучване
- Провеждане на заседания на ЕК по сектори (при необходимост – фокус групи, привличане на външни експерти и изследователи
- Създаване на Секторни съвети за умения и механизми за взаимодействие с ЕК на НАПОО

Вашето  
мнение е от  
значение!



## Въпроси и предложения за дискусия





НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ  
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ  
И ОБУЧЕНИЕ



Благодаря за  
вниманието!

e-mail: [napoo@navet.government.bg](mailto:napoo@navet.government.bg)

<http://www.navet.government.bg>

02/971 20 70